ARREST VAN HET HOF (TWEEDE KAMER) VAN 18 OKTOBER 1977 [1]

A. Schertzer tegen Europees Parlement

Zaak 25/68

Samenvatting

Ambtenaren — Andere personeelsleden — Tijdelijke functionarissen — Personeelsleden aangesteld om een functie uit te oefenen bij een politieke fractie binnen het Europees Parlement — Overeenkomst voor onbepaalde tijd — Beding over de opzeggingstermijn — Opzegging van de overeenkomst — Motivering niet vereist

(Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden, artikelen 11 en 47)

De eenzijdige opzegging van een arbeidscontract voor onbepaalde tijd, met een beding over de opzeggingstermijn, van een tijdelijk functionaris, welke opzegging in artikel 47 van de Regeling voor de andere personeelsleden uitdrukkelijk is voorzien, vindt haar grond in het arbeidscontracten behoeft dus niet verder te worden gemotiveerd. In dit opzicht verschilt de positie van een tijdelijk functionaris wezenlijk van die van een statutair ambtenaar; met name ontbreekt de grondslag aan de analogie welke de rechtvaardiging en de grens vormt van de verwijzing van artikel 11 van de Regeling voor de andere personeelsleden naar artikel 25 van het Ambtenarenstatuut.

In de zaak 25/68

ANDRÉ SCHERTZER, voormalig tijdelijk functionaris van het Europees Parlement, wonende te Cap d'Agde (Frankrijk), ten deze vertegenwoordigd door M. Slusny, advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel, en domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van E. Arendt, Centre Louvigny, rue Philippe II nr. 34 B IV,

verzoeker,

tegen

EUROPEES PARLEMENT, ten deze vertegenwoordigd door zijn secretaris-generaal M. R. Nord, als gemachtigde, bijgestaan door A. Bonn, advocaat te Luxemburg, en domicilie gekozen hebbende te diens kantore aldaar, Côte d'Eich 22,

verweerder,

1 — Procestaal: Frans.

betreffende verzoek tot nietigverklaring hetzij van de handeling van 19 september 1968 waarbij het Europees Parlement verzoekers contract van tijdelijk functionaris per 16 september 1968 zou hebben beëindigd, hetzij van het stilzwijgend besluit tot afwijzing van verzoekers klacht tegen de brief van 12 maart 1968 waarbij de fractie van de Union Démocratique Européenne (thans Fractie van de Europese democraten voor de vooruitgang) zijn functie van algemeen secretaris heeft beëindigd, hetzij van het verweer van niet-ontvankelijkheid dat de voorzitter van het Europees Parlement bij brief van 24 juli 1968 aan verzoeker heeft tegengeworpen,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede Kamer),

samengesteld als volgt: P. Pescatore, waarnemend kamerpresident, A. J. Mackenzie Stuart en A. Touffait, rechters,

advocaat-generaal: H. Mayras,
griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

Overwegende dat de feiten, het procesverloop en de middelen en argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt:

I — Samenvatting van de feiten

André Schertzer, sedert 1 juli 1963 ambtenaar bij de Raad van de Europese Gemeenschappen, vervulde vanaf 1 juni 1964 de functie van algemeen secretaris van de fractie der „niet-ingeschrevenen", later genaamd de fractie van de Union Démocratique Européenne (thans Fractie van de Europese democraten voor de vooruitgang), bij het Europees Parlement.

Krachtens een aanstellingscontract dat overeenkomstig de Regeling voor de andere personeelsleden der Gemeenschappen werd gesloten op 29 januari 1965 en namens het Europese Parlement werd ondertekend door J. Vendroux als voorzitter van de UDE-fractie, werd Schertzer per 1 januari 1965 voor onbepaalde tijd aangesteld als tijdelijk functionaris in de genoemde hoedanigheid met de rang A3.

Bij brief van 12 maart 1968 — ondertekend door J. de Lipkowski, voorzitter van

de UDE-fractie, en L. Terrenoire, ondervoorzitter van het Europees Parlement — deelde de UDE-fractie aan Schertzer mede dat zij had besloten diens functie van algemeen secretaris per dezelfde datum te beëindigen en dat met de kennisgeving van dit besluit de opzeggingstermijn van drie maanden was ingegaan.

Op 20 mei 1968 liet E. Borocco, parlementair secretaris van de UDE-fractie, de secretaris-generaal van het Europees Parlement weten dat, aangezien het de heer Schertzer om dienstredenen niet mogelijk was geweest een deel van het normale jaarlijkse verlof waarop hij uit hoofde van zijn tewerkstelling bij de UDE-fractie recht had, op te nemen, de afloopdatum van zijn contract definitief was vastgesteld op 16 september 1968.

Bij brief van 10 juni 1968 deelde de secretaris-generaal van het Europees Parlement aan de heer Borocco mede dat hij nota had genomen van de nieuwe afloopdatum van Schertzers contract, hoewel de motivering van de verlenging hem niet in overeenstemming leek met artikel 4 van bijlage V van het Ambtenarenstatuut.

Eveneens op 10 juni 1968 stelde Schertzer overeenkomstig artikel 90 Ambtenarenstatuut (artikel 46 van de Regeling voor de andere personeelsleden) tegen het besluit van de UDE-fractie van 12 maart 1968 een administratief beroep in bij „de Voorzitter van het Europees Parlement en het gezagsorgaan bedoeld in artikel 6 van de Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van het Europees Parlement".

Bij brief van 11 juli 1968 deelde de heer de Lipkowski, voorzitter van de UDE-fractie, de secretaris-generaal van het Europees Parlement mede dat het initiatief van de heer Borocco in diens brief van 20 mei niet in overeenstemming was met het besluit van de UDE-fractie, maar dat met deze verlenging in ieder geval een definitief einde kwam aan de positie van de heer Schertzer bij de fractie.

Bij brief van 24 juli 1968 gaf de voorzitter van het Europees Parlement aan Schertzer te kennen dat hij zijn beroep van 10 juni verkeerd had geadresseerd: op 12 december 1962 had het Bureau van het Europees Parlement, handelend in het kader van artikel 6 van de Regeling voor de andere personeelsleden, elk der fracties belast met de zorg het gezagsorgaan aan te wijzen dat bevoegd was de aanstellingscontracten met haar personeelsleden te sluiten. Aangezien de UDE-fractie daartoe haar voorzitter had aangewezen, was deze het gezagsorgaan dat kennis kon nemen van administratieve beroepen van de personeelsleden der fractie. De voorzitter van het Europees Parlement had geen enkele hoedanigheid om aan dergelijke beroepen gevolg te geven.

Op 19 september 1968 zond de directeur-generaal Administratie aan Schertzer een afrekening toe van zijn uitkering bij vertrek „welke U toekomt op de datum van beëindiging van Uw tijdelijk dienstverband op 16 september 1968 des avonds".

II — Het procesverloop

Op 9 oktober 1968 werd het onderhavig beroep door Schertzer ingesteld.

De schriftelijke behandeling heeft een normaal verloop gehad. Het Hof (Tweede Kamer) heeft, gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Op 26 september 1969 heeft verzoeker tot staving van zijn beroep een aantal documenten ter griffie van het Hof gedeponeerd, met name fotocopieën van notulen van werkvergaderingen van de UDE-fractie en een afschrift van een brief de dato 17 mei 1968 van de heer de Lipkowski, voorzitter van de fractie.

Na mededeling van het Europees Parlement aan het Hof dat zowel de UDE-fractie de geldigheid van enkele dezer stukken als de heer de Lipkowski de

authenticiteit van de brief van 17 mei 1968 betwistte, heeft de president van de Tweede Kamer van het Hof bij beschikking van 1 oktober 1969 verzoeker gelast deze stukken in originali over te leggen.

Na schriftelijke opmerkingen van het Europees Parlement over deze documenten heeft het Hof (Tweede Kamer) op 29 oktober 1969 partijen in raadkamer gehoord.

Nadat verzoeker te dezer zitting had uiteengezet waarom hij de beschikking van 1 oktober 1969 niet tijdig had kunnen uitvoeren, heeft het Hof (Tweede Kamer) bij beschikking van 29 oktober 1969 machtiging gegeven tot de overlegging van betrokken stukken, waarover het Europees Parlement op 18 november 1969 nadere opmerkingen heeft ingediend.

Het Hof (Tweede Kamer) is vervolgens door partijen medegedeeld dat enerzijds verzoeker op 3 oktober 1969 een klacht bij de deken van de rechters van instructie bij het Tribunal de Grande Instance te Parijs had ingediend ter zake van misbruik van vertrouwen nopens de authenticiteit van de brief van de heer de Lipkowski van 17 mei 1968, en dat anderzijds de heren Borocco en Triboulet, respectievelijk lid en voorzitter van de UDE-fractie van het Europees Parlement, elk op 18 november 1969 bij de Procureur de la République bij het Tribunal de Grande Instance te Straatsburg een klacht tegen Schertzer hadden ingediend ter zake van valsheid in geschrifte.

Het Hof (Tweede Kamer) besloot daarop bij beschikking van 3 december 1969 de procedure te schorsen tot nader order van het Hof, nadat partijen de rechterlijke uitspraken op de ingediende klachten zouden hebben overgelegd.

Bij een tweede beschikking van 3 december 1969 besloot het Hof tot aanhouding van de beslissing omtrent verzoekers aanvraag van 1 oktober 1969 voor een vergunning om kosteloos te procederen.

Nadat verzoeker het Hof op 30 augustus 1976 de wens te kennen had gegeven de zaak op de rol te houden, besloot het Hof (Tweede Kamer) de mondelinge behandeling te heropenen. De datum van de zitting is ettelijke malen verzet.

Op 27 januari 1977 deed verzoeker het Hof een beschikking de dato 6 november 1970 van een rechter van instructie bij het Tribunal de Grande Instance te Straatsburg toekomen, waarbij werd verklaard dat het tegen hem ingestelde vooronderzoek inzake van valsheid in geschrifte geen aanleiding gaf tot verdere vervolging.

Nadat op 27 januari en 12 april 1977 nadere inlichtingen en stukken waren overgelegd, besloot het Hof (Tweede Kamer) bij beschikking van 28 april 1977 verzoeker te vergunnen kosteloos te procederen.

III — Conclusies van partijen

Verzoeker concludeert in zijn inleidend verzoekschrift dat het den Hove behage:

a) primair: het besluit van 19 september 1968 houdende vaststelling van de datum van beëindiging van het tijdelijke arbeidscontract op 16 september 1968, ongeldig te verklaren;
b) subsidiair:
   — de opzeggingsbrief van 12 maart 1968 nietig te verklaren wegens onbevoegdheid, en overschrijving en misbruik van bevoegdheid;
   — te verstaan dat de overeenkomst tot aanstelling als tijdelijk functionaris de dato 29 januari 1965 effect blijft sorteren;
c) verweerders te verwijzen in de kosten van het geding;
d) verweerders te veroordelen tot betaling aan verzoeker van 1 Belgische frank symbolische vergoeding voor de toegebrachte immateriële schade.

Het *Europees Parlement* concludeert in zijn verweerschrift dat het den Hove behage:

a) het beroep niet-ontvankelijk te verklaren;
b) subsidiair: het beroep ongegrond te verklaren;
c) kosten rechtens.

In repliek concludeert *verzoeker* dat het den Hove behage:
a) primair:
   — hem akte te verlenen dat hij zich aan 's Hofs oordeel refereert inzake de handhaving in het geding van de tweede en derde verweerder, genoemd in het inleidend verzoekschrift;
   — de door de verweerder aangevoerde middelen van niet-ontvankelijkheid ongegrond te verklaren;
   — voor het overige verzoekers eerder voorgedragen vorderingen toe te wijzen;
b) subsidiair en voor zover nodig:
   hem akte te verlenen dat hij aanbiedt door getuigen, met name de heer Borocco, parlementair secretaris en penningmeester van de UDE-fractie, te bewijzen:
   1. dat verzoeker bij officieuze contacten met de fractie in mei 1968 de formele verzekering had gekregen dat het ontslagbesluit van 12 maart 1968 als ingetrokken, en zijn aanstellingscontract derhalve als voor onbepaalde tijd verlengd was te beschouwen;
   2. dat dit besluit tot intrekking en verlenging echter pas later, doch uiterlijk in september 1968, ter kennis van de instelling zou zijn gebracht;
   3. dat in afwachting van deze officiële kennisgeving het aanstellingscontract voorlopig voor beperkte tijd, tot 16 september 1968, was verlengd; dat dit de eigenlijke betekenis was van de brief van de heer Borocco van 20 mei 1968.

In dupliek concludeert het *Europees Parlement* dat het den Hove behage:
a) de middelen, conclusies en bewijsaanbiedingen van verzoeker af te wijzen;
b) de conclusies van verweerders verweerschrift toe te wijzen.

IV — Middelen en argumenten van partijen bij de schriftelijke behandeling

A — Ten aanzien van de ontvankelijkheid

1. De aanduiding van de verweerders

Het *Europees Parlement* is van mening dat het gezagsorgaan, bedoeld in artikel 6 van de Regeling voor de andere personeelsleden, in casu de voorzitter van de UDE-fractie, bij een beroep in rechte buiten het geding staat. Dit geldt ook voor de UDE-fractie, die trouwens geen rechtspersoon is. Alleen het Europees Parlement kan in het geding worden gebracht.

Verzoeker refereert zich aan 's Hofs oordeel, doch verwijst naar het arrest van 9 juni 1964 in de gevoegde zaken 79 en 82/63 (Reynier en Erba t. Commissie, Jurispr. 1964, blz. 539), volgens hetwelk de bevoegdheid om in rechte op te treden bij geschillen tussen personeelsleden en de administratie toekomt aan het tot aanstelling bevoegde gezag, hetwelk in feite tegenover de ambtenaren de bevoegdheden van de werkgever uitoefent.

2. Het voorwerp van het geding

Het *Europees Parlement* meent dat zijn brief van 19 september 1969 geen appellabel besluit vormt. Bij die brief was aan verzoeker slechts de afrekening van zijn uitkering bij vertrek toegezonden ten vervolge op het besluit de dato 12 maart 1968 tot beëindiging van zijn contract, welk besluit nog was aangevuld door de brief van de heer Borocco van 20 mei 1968. Bijgevolg is het tegen de brief van 19 september 1968 gerichte beroep niet-ontvankelijk.

Wat betreft het beweerdelijk stilzwijgende besluit tot afwijzing van verzoekers klacht van 10 juni 1968, had de voorzitter van het Parlement op 24 juli 1968 de klacht uitdrukkelijk beantwoord, zodat hier geen sprake is van een stilzwijgen der administratie.

Daar verzoeker tegen de ontslagbrief van de UDE-fractie de dato 12 maart 1968 een onbevoegdheidsgrief aanvoert, beschouwt hij kennelijk de voorzitter van het Parlement als het gezagsorgaan volgens artikel 6 van de Regeling voor de andere personeelsleden. Met zijn administratief beroep was hij derhalve aan het verkeerde adres.

Verzoeker komt in feite op tegen de ontslagbrief van 12 maart 1968.

Verzoeker betwist dat met de brief van het Parlement van 19 september 1968 slechts uitvoering is gegeven aan een eerder besluit. Indien de voorzitter van het Parlement zich in zijn brief van 24 juli 1968 terecht op onbevoegdheid heeft beroepen, dan volgt hieruit dat het in artikel 6 van de Regeling voor de andere personeelsleden bedoelde gezagsorgaan, waaraan de administratieve klacht van 10 juni 1968 eveneens was gericht, meer dan twee maanden het stilzwijgen heeft bewaard. Tegen het hieruit voortvloeiend stilzwijgend afwijzend besluit kon derhalve beroep in rechte worden ingesteld. Was de voorzitter van het Parlement daarentegen wel bevoegd, dan kan zijn brief van 24 juli 1968 niet worden beschouwd als een antwoord ten gronde en heeft het stilzwijgen tot na die datum voortgeduurd. De brief van de voorzitter van het Parlement van 24 juli 1968 wordt bestreden voor het geval die wel als antwoord ten gronde zou kunnen worden beschouwd.

Het beroep in rechte is niet gericht tegen de ontslagbrief van 12 maart 1968, maar tegen het stilzwijgend besluit tot afwijzing van de daartegen ingediende klacht.

3. De beroepstermijn

Volgens het *Europees Parlement* is het beroep, voor zover gericht tegen de brief van de voorzitter van het Parlement van 24 juli 1968, te laat ingesteld: de termijn van twee maanden na de datum van het besluit tot afwijzing van het administratief beroep was op 24 of uiterlijk 26 september 1968 verstreken.

Verzoeker meent daarentegen dat de administratie niet heeft geantwoord op het administratief beroep van 10 juni 1968 en dat het beroep in rechte tegen dit stilzwijgen op 9 oktober 1968 tijdig werd ingesteld. Ook al zou de brief van de voorzitter van het Parlement als een uitdrukkelijk antwoord ten gronde moeten worden beschouwd, dan nog is het beroep ontvankelijk, daar de voor het beroep in rechte geldende termijn van drie maanden door de instelling van het administratief beroep bewaard was gebleven en dus eerst op 24 oktober 1968 was verstreken.

4. Verzoekers gedragswijze

Volgens het *Europees Parlement* moet het beroep in zijn geheel niet-ontvankelijk worden geacht wegens verzoekers instemming: bij brief van 21 mei 1968 had hij kennis genomen van het uitstel van de beëindiging van zijn dienstverband tot september en aan het Parlement met name ook nog opgave gedaan van zijn bankrekening waarop de uitkering bij vertrek moest worden gestort. Verzoekers houding kan slechts worden uitgelegd als instemming met de besluiten over de beëindiging van het dienstverband.

Verzoeker meent dat de instemming van een overheidsfunctionaris niet dan met de grootste voorzichtigheid uit diens gedrag mag worden afgeleid. Hij had zich zowel uit beleefdheid als uit een oogpunt van tuchtrechtelijke aansprakelijkheid genoopt gezien aan het verzoek van het Europees Parlement om inlichtingen te voldoen.

B — Ten principale

Middelen gericht tegen de handeling van 19 september 1968

1. Schending van statuutbepalingen

Verzoeker betoogt dat het Europees Parlement met de vaststelling — bij brief de dato 19 september 1968 van de directeur-

generaal Administratie — van de datum van beëindiging van zijn contract op 16 september elk rechtsgevolg heeft ontnomen aan de brief van de UDE-fractie van 12 maart 1968. Het aanstellingscontract was derhalve beëindigd zonder inachtneming van de opzeggingstermijn van drie maanden, zodat de opzegging wegens strijd met artikel 47, lid 2, sub a, van de Regeling voor de andere personeelsleden, juncto artikel 4, tweede alinea, van bijlage V Ambtenarenstatuut, ongeldig was.

Verzoeker had bij onofficiële contacten, in mei 1968, met leden van de UDE-fractie formele toezeggingen gekregen, waaruit bleek dat het besluit van 12 maart 1968 was ingetrokken. Hij biedt aan zulks met getuigen te bewijzen (zie boven sub III, conclusies van partijen, punt 3, b).

Het *Europees Parlement* meent daarentegen dat de verlenging van verzoekers contract niets afdeed aan het ontslagbesluit van 12 maart 1968.

De enige bedoeling van de brief van de heer Borocco van 20 mei 1968 was om verzoekers recht op niet-opgenomen verlofdagen te bewaren. Dat de daarin aanbevolen compensatieregeling niet geheel strookte met artikel 4, tweede alinea, van bijlage V Ambtenarenstatuut, doet niet ter zake, daar verzoeker geen belang heeft bij het inroepen van een onregelmatigheid die voor hem gunstiger is dan de strikte toepassing van het Statuut. Hoe het ook zij, verzoeker heeft zich niet verzet tegen de brief van 20 mei 1968.

Het bewijsaanbod dat verzoeker eerst bij repliek doet zonder enige motivering voor deze vertraging, is niet-ontvankelijk.

Overigens, zoals verzoeker zelf toegeeft, had het ontslagbesluit van 12 maart 1968 alleen schriftelijk kunnen worden ingetrokken. Bovendien had de heer Borocco de door verzoeker aangevoerde toezeggingen betwist en was hij in ieder geval niet bevoegd besluiten namens de fractie te nemen; tegenover verzoekers beweringen stelt hij zijnerzijds een categorische ontkenning. Het bewijsaanbod komt derhalve niet meer in aanmerking.

Het is ongerijmd dat de administratie van het Parlement met haar brief van 19 september 1968 aan verzoeker de bedoeling zou hebben gehad het haar bekende ontslagbesluit van 12 maart 1968 niet uit te voeren en een nieuw ontslag aan te zeggen in plaats van het beweerdelijk ingetrokken vorige besluit, terwijl die intrekking niet eens te harer kennis was gebracht.

Ten slotte, gesteld al dat aan verzoekers aanstelling pas een einde zou zijn gemaakt bij de brief van 19 september 1968, dan zou het geding uitsluitend gaan over de contractuele opzeggingstermijn, daar de beëindiging van het contract in stand blijft. Het beroep zou derhalve hoogstens kunnen leiden tot een compenserende vergoeding.

2. Motiveringsgebrek

Volgens *verzoeker* was de brief van 19 september 1968 niet met redenen omkleed, in strijd met de bepalingen van artikel 25 Statuut en artikel 11 van de Regeling voor de andere personeelsleden.

Het *Europees Parlement* meent dat de opmerkingen over het eerste middel de grond aan deze grief ontnemen.

Middelen gericht tegen het besluit van 12 maart 1968

Voor het geval de op 12 juni 1968 afgelopen opzeggingstermijn van drie maanden kan worden geacht geldig te zijn verlengd tot 16 september 1968, brengt verzoeker tegen de opzeggingsbrief van 12 maart de volgende grieven in:

1. Onbevoegdheid

Volgens *verzoeker* had de opzeggingsbrief van 12 maart 1968 namens het Europees Parlement door het tot aanstel-

ling bevoegde gezag en niet door een fractievoorzitter moeten zijn ondertekend om rechtsgevolg te kunnen sorteren. De mede-ondertekening door een der acht ondervoorzitters van het Europees Parlement, lid van de UDE-fractie, kan de instelling niet binden.

De UDE-fractie had nimmer een tot aanstelling bevoegd gezag aangewezen. Het aanstellingscontract kon dan ook alleen geldig worden opgezegd door de wettelijke vertegenwoordigers van de instelling zelf.

In het aanstellingscontract was de voorzitter van de UDE-fractie uitdrukkelijk opgetreden „namens het Europees Parlement"; het opzeggingsbesluit was daarentegen niet namens en voor rekening van het Parlement genomen.

Voor de beëindiging van het aanstellingscontract van een tijdelijk functionaris is steeds een besluit van de instelling vereist, ook al is een gezagsorgaan overeenkomstig artikel 6 van de Regeling voor de andere personeelsleden aangewezen.

Het *Europees Parlement* betoogt dat de voorzitter van de UDE-fractie zowel voor de afsluiting als voor de opzegging van het aanstellingscontract het bevoegde gezagsorgaan is.

Uit het besluit van het Bureau van het Parlement van 12 december 1962, waarbij elke fractie de bevoegdheid werd verleend om het terzake van de afsluiting van aanstellingscontracten bevoegde gezagsorgaan aan te wijzen, vloeit impliciet de bevoegdheid van de fracties tot opzegging van deze contracten voort; de wettelijke vertegenwoordigers van het Parlement hadden ten deze dan ook geen enkele bevoegdheid. De UDE-fractie had besloten dat zij „voor alle handelingen, in het algemeen gesproken" zou worden vertegenwoordigd door haar voorzitter; dit besluit was niet schriftelijk vastgelegd, omdat de UDE-fractie nooit notulen van haar beraadslagingen maakte.

En zelfs al zou deze fractie haar bevoegde gezagsorganen niet formeel hebben aangewezen, dan nog zou zij haar bevoegdheden op personeelsgebied via de haar normaal vertegenwoordigende organen moeten uitoefenen.

Het bestreden besluit is namens en voor rekening van het Europees Parlement genomen; het besluit waarbij de fracties bevoegd werden verklaard inzake de aanwerving van tijdelijke functionarissen, is in rechte niet te abstraheren.

2. Motiveringsgebrek

Volgens *verzoeker* was het beëindigingsbesluit van 12 maart 1968 niet met redenen omkleed, in strijd met de bepalingen van artikel 25 Statuut en artikel 11 van de Regeling voor de andere personeelsleden.

Het *Europees Parlement* meent dat de motivering van een besluit tot beëindiging van een contract van onbepaalde duur met een tijdelijk functionaris beperkt kan blijven tot de mededeling van de opzeggingstermijn.

3. Misbruik van bevoegdheid

Verzoeker voert tegen het besluit van 12 maart 1968 als bezwaar aan dat dit niet steunt op motieven die verband houden met het belang van de dienst: uit een brief van de heer Terrenoire van 14 april 1967 blijkt dat de post van algemeen secretaris van de fractie „moet worden gereserveerd voor een onzer collega's, wiens mandaat als afgevaardigde niet is verlengd".

In de Regeling voor de andere personeelsleden wordt geen onderscheid gemaakt tussen politieke en administratieve functionarissen; voor alle tijdelijke functionarissen van de instelling geldt een en dezelfde regeling. De vervanging van verzoeker is met name in strijd met artikel 12, lid 1, van de Regeling voor de andere personeelsleden.

Wat betreft de vertrouwelijke betrekkingen tussen de fractiesecretaris en de fractie, zij opgemerkt dat in de notulen van een vergadering te Parijs van 24 april 1967 gewag wordt gemaakt van een duidelijk positief oordeel van de fractie over de door verzoeker bewezen diensten.

Het *Europese Parlement* meent dat de instelling krachtens artikel 47, lid 2, van de Regeling voor de andere personeelsleden het recht had verzoekers aanstellingscontract te beëindigen, mits slechts de opzeggingstermijn in in acht werd genomen. De personeelsleden van de fracties worden volgens bijzondere criteria gekozen en bevinden zich in feite in een positie die hen onderscheidt van andere tijdelijke functionarissen; zo ook had verzoeker, een B 2-ambtenaar bij de Raad, rechtstreeks kunnen doorschuiven naar een post in de rang A 3, salaristrap 4. Daartegenover was aan de post echter noodzakelijkerwijs enige onzekerheid verbonden.

Wat de brief van de heer Terrenoire van 14 april 1967 betreft, moet worden opgemerkt dat die zonder gevolg is gebleven, daar bijna een jaar was vertreken voordat de opzeggingsbrief van 12 maart 1968 was verzonden. Het lag niet op de weg van het Europees Parlement om te onderzoeken — en het had dit ook niet gedaan — door welke beweegredenen de UDE-fractie zich had laten leiden bij haar besluit om verzoekers contract te beëindigen.

Aangaande de door verzoeker genoemde notulen van de vergadering van de UDE-fractie van 24 april 1967, verklaart de fractie ten stelligste dat zij in de tijd dat verzoeker algemeen secretaris was, nooit notulen van haar vergaderingen had opgesteld, laat staan goedgekeurd. Tijdens een fractievergadering te Parijs in april 1967 was alleen afgesproken om geen gevolg te geven aan de brief van de heer Terrenoire van 14 april 1967 en om verzoeker voorlopig in dienst te houden totdat hij bij het secretariaat-generaal van het Europees Parlement zou kunnen worden geplaatst na een intern vergelijkend onderzoek.

4. Verkapte sanctie

Verzoeker ziet in de ontslagbrief van 12 maart 1968, waarbij hij tijdens de opzeggingsperiode werd ontheven van elke dienstverrichting, een verkapte sanctie.

Volgens het *Europees Parlement* gaat het hier integendeel om een aan verzoeker verleende gunst, daar hem hierdoor het zoeken van een nieuwe betrekking werd vergemakkelijkt. Gezien de bijzondere aard van verzoekers functie, stond het de fractie waaraan hij was verbonden bovendien vrij zijn dienstverband met onmiddellijke ingang te beëindigen.

Middel gericht tegen de brief van 24 juli 1968

Verzoeker blijft bij zijn mening dat de voorzitter van het Europees Parlement de bevoegdheid had zich ten gronde uit te spreken over het beroep van 10 juni 1968. En wanneer deze zich onbevoegd achtte, had hij het administratief beroep moeten doorzenden naar het wel bevoegde gezagsorgaan. Het is een overschrijding van bevoegdheid om alleen een middel van niet-ontvankelijkheid op te werpen.

Het *Europees Parlement* betwist dat het in casu bevoegd was. Zijn voorzitter was geenszins verplicht verzoekers klacht door te zenden naar het bevoegde gezagsorgaan. Na het antwoord van 24 juli 1968, stond het aan de verzoeker om zelf zijn beroep te richten tot de autoriteiten die in de brief van de voorzitter waren genoemd.

V — Mondelinge behandeling

Overwegende dat partijen ter terechtzitting van 9 juni 1977 in hum pleidooien zijn gehoord;

dat de advocaat-generaal ter terechtzitting van 22 september 1977 conclusie heeft genomen;

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat verzoeker bij beroep van 9 oktober 1968 nietigverklaring vordert van de handeling waarbij de binnen het Europees Parlement gevormde fractie van de Union Démocratique Européenne (UDE) verzoekers werkzaamheid als algemeen secretaris had beëindigd;

De stand van de procedure

2 Overwegende dat na de sluiting van de schriftelijke behandeling verzoeker op 26 september 1969 een reeks nieuwe documenten betreffende zijn geschil met de UDE-fractie heeft ingediend;

3 dat het Hof bij beschikkingen van 1 en 29 oktober 1969 machtiging heeft verleend voor de overlegging van deze stukken, onverminderd de rechten van verweerder en met alle voorbehoud ten aanzien van de toelaatbaarheid, authenticiteit en strekking van deze stukken, waarvan sommige werden betwist;

4 dat ter zelfder tijd het Hof werd medegedeeld dat in verband met deze stukken verzoeker een klacht tegen onbekende wegens misbruik van vertrouwen had ingediend bij het Tribunal de Grande Instance te Parijs, terwijl anderzijds twee leden van het Europees Parlement, tevens leden van de UDE-fractie, tegen verzoeker een klacht wegens valsheid in geschrifte hadden ingediend bij het Tribunal de Grande Instance te Straatsburg;

5 dat, gelet op de samenhang van deze acties met het onderwerp van het geding, het Hof bij beschikking van 3 december 1969 de procedure heeft geschorst in afwachting van de beslissingen op voormelde klachten;

6 dat het Hof, na hieromtrent gedurende een lange wachttijd zonder enig bericht te zijn gebleven, verzoeker bij brief van 14 november 1975 kennis heeft gegeven van het voornemen de zaak in het register door te halen en aan partijen een termijn heeft gesteld voor het indienen van eventuele opmerkingen;

7 dat verzoeker na deze waarschuwing heeft laten weten het geding te willen voortzetten en later aan het Hof heeft medegedeeld dat de klacht die tegen

hem was ingediend bij het Tribunal de Grande Instance te Straatsburg, was geseponeerd;

8 dat hij daarentegen geen enkele inlichting kon geven over het verdere verloop van zijn eigen klacht bij het Tribunal de Grande Instance te Parijs;

9 dat na aanvulling van de schrifturen de zaak ter terechtzitting van 9 juni 1977 is bepleit en na de conclusie van de advocaat-generaal in beraad is genomen;

Het voorwerp van het beroep en de ontvankelijkheid

10 Overwegende dat bij brief van 12 maart 1968, ondertekend door de voorzitter en een lid van de UDE-fractie, verzoeker mededeling kreeg van het besluit van de fractie om de werkzaamheden die hij krachtens een op 29 januari 1965 gesloten aanstellingscontract had aanvaard, te beëindigen;

11 dat luidens deze brief de kennisgeving van dit besluit een opzeggingstermijn van drie maanden deed ingaan met dien verstande dat verzoeker, onder behoud van zijn emolumenten over dit tijdvak, geen dienst meer hoefde te verrichten;

12 dat verzoeker op 10 juni 1968, overeenkomstig artikel 46 van de Regeling voor de andere personeelsleden der Gemeenschap en artikel 90 van het Ambtenarenstatuut, bij de voorzitter van het Europees Parlement een administratief beroep tegen de mededeling van 12 maart 1968 heeft ingesteld;

13 dat de voorzitter bij brief van 24 juli 1968 aan verzoeker heeft doen weten dat diens beroep verkeerd was geadresseerd, daar het Bureau van het Europees Parlement bij besluit van 12 december 1962 het aan elke fractie had overgelaten het bevoegde gezagsorgaan voor de afsluiting van contracten tot aanstelling van haar personeelsleden aan te wijzen, zodat het beroep had moeten worden gericht tot de voorzitter van deze fractie;

14 dat in diezelfde tijd de UDE-fractie zich tot de secretaris-generaal van het Europees Parlement had gewend om te bewerken dat de afloopdatum van verzoekers aanstellingscontract zou worden verschoven tot 16 september 1968

in verband met de omstandigheid dat de betrokkene zich om dienstredenen in de onmogelijkheid had bevonden een deel van het hem toekomende vakantieverlof op te nemen;

15 dat de secretaris-generaal van het Europees Parlement bij brief van 10 juni 1968 aan de parlementair secretaris van de UDE-fractie heeft doen weten dat hij van de nieuwe afloopdatum van het arbeidscontract goede nota had genomen en daarmee rekening zou houden, al betwijfelde hij of deze verlenging was te rijmen met de desbetreffende statutaire bepalingen;

16 dat daarop de directeur-generaal Administratie van het Europees Parlement bij brief van 19 september 1968 aan verzoeker de afrekening van de per de datum van opzegging van het arbeidscontract op 16 september 1968 verschuldigde uitkering bij vertrek heeft doen toekomen;

17 Overwegende dat verzoeker zijn beroep primair richt tegen de brief van de directeur-generaal Administratie van 19 september 1968, en subsidiair tegen het stilzwijgend afwijzend besluit na de op 10 juni 1968 bij de voorzitter van het Europees Parlement ingediende klacht tegen de ontslagbrief van 12 maart 1968;

18 dat het Europees Parlement, van mening dat de beslissende handeling ten deze de ontslagbrief van 12 maart 1968 is, de ontvankelijkheid van het beroep betwist op grond van termijnoverschrijding;

19 Overwegende dat weliswaar de van de UDE-fractie afkomstige ontslagbrief van 12 maart 1968 moet worden beschouwd als het enige voorwerp van het geding, doch dat de vertraging waarmee verzoeker zijn beroep heeft ingesteld, hem niet te streng mag worden aangerekend, gezien de moeilijkheid voor hem om het tot kennisneming van zijn klacht bevoegde gezagsorgaan te achterhalen, evenals de onzekerheid over de opzeggingstermijn na de verlenging welke de UDE-fractie te zijnen gunste had gevraagd en de secretaris-generaal van het Parlement had toegestaan;

20 dat onder deze omstandigheden de verkeerd geadresseerde klacht van 10 juni 1968 kan worden geacht tot gevolg te hebben gehad dat het recht van beroep bewaard bleef;

21 dat het beroep derhalve ontvankelijk is;

Ten gronde

22 Overwegende dat verzoeker in wezen vier middelen aanvoert, namelijk onbevoegdheid van het gezagsorgaan dat tot zijn ontslag heeft besloten, schending van statutaire bepalingen, gebrekkige motivering van het te zijnen aanzien genomen besluit en misbruik van bevoegdheid;

23 Overwegende dat voor de beoordeling van deze middelen in gedachten dient te worden gehouden dat aan de betrekkingen van verzoeker met de verwerende instelling en zijn rechtstreekse werkgever, de UDE-fractie, ten grondslag ligt een „overeenkomst tot aanwerving van een tijdelijk functionaris", welke op 29 januari 1965 was ondertekend door verzoeker en de voorzitter van de UDE-fractie, optredend namens het Europees Parlement;

24 dat luidens deze overeenkomst verzoeker was aangeworven „op de voorwaarden vastgesteld in de Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Gemeenschappen, als *tijdelijk* functionaris", en ingedeeld in de rang 3 van de categorie A;

25 dat de overeenkomst was gesloten „voor onbepaalde tijd" met de mogelijkheid tot opzegging, waarbij de opzeggingstermijn — behoudens de artikelen 48, 49 en 50 van de Regeling voor de andere personeelsleden, die voorzien in de mogelijkheid van ontslag met onmiddellijke ingang — was vastgesteld op drie maanden voor de werkgever en één maand voor de betrokkene zelf;

Het middel onbevoegdheid

26 Overwegende dat verzoeker betoogt dat, om rechtsgevolg te kunnen sorteren, de ontslagbrief van 12 maart 1968 namens het Europees Parlement had moeten zijn ondertekend door het tot aanstelling bevoegde gezag en niet door een fractievoorzitter, temeer daar zijn aanstellingscontract destijds was ondertekend door de voorzitter van de UDE-fractie, optredend „voor het Europees Parlement";

27 Overwegende dat niet is weersproken dat bij besluit van het Bureau van het Parlement van 12 december 1962 aan de fracties de bevoegdheid was verleend

om de arbeidscontracten voor het te hunner beschikking gestelde personeel te sluiten en te beëindigen;

28 dat verzoeker derhalve geen grond heeft om de voorzitter van de UDE-fractie de bevoegdheid tot beëindiging van een door diens voorganger in diezelfde hoedanigheid gesloten contract te ontzeggen;

29 dat dit middel derhalve faalt;

Het middel schending van statutaire bepalingen

30 Overwegende dat verzoeker klaagt dat, waar zijn contract was verlengd na de opzeggingsbrief van 12 maart 1968, hem geen nieuwe opzeggingstermijn was gegeven, zulks in strijd met artikel 47 van de Regeling voor de andere personeelsleden, waarvan lid 2 bepaalt dat bij overeenkomsten voor onbepaalde tijd de dienst eerst eindigt na afloop van de in het contract vastgestelde opzeggingstermijn;

31 Overwegende dat uit de opzeggingsbrief van 12 maart 1968 ontwijfelbaar blijkt van het voornemen der UDE-fractie om verzoekers werkzaamheden definitief te beëindigen;

32 dat dit voornemen tot beëindiging wordt bevestigd door de omstandigheid dat verzoeker tijdens de opzeggingstermijn werd vrijgesteld van dienstverrichting;

33 dat de door de UDE-fractie ondernomen stappen om ten behoeve van verzoeker deze termijn van bezoldiging zonder dienstverrichting te doen verlengen, niet zijn te beschouwen als herroeping van een formeel aangezegd ontslag;

34 dat het middel derhalve faalt;

Het motiveringsgebrek

35 Overwegende dat verzoeker aanvoert dat de ontslagbrief van 12 maart 1968 niets zegt omtrent de redenen van de beëindiging van zijn dienst;

36 dat dit besluit derhalve in strijd zou zijn met artikel 25, tweede alinea, tweede zin, van het Ambtenarenstatuut, bepalende dat „iedere voor de ambtenaar nadelige beslissing met redenen dient te zijn omkleed", welke bepaling door verzoeker kon worden ingeroepen op grond van artikel 11, eerste alinea, van de Regeling voor de andere personeelsleden, luidende „de artikelen 11 tot en met 26 van het Statuut, betreffende de rechten en verplichtingen van de ambtenaar, zijn van overeenkomstige toepassing ...";

37 dat verzoeker ten deze bovendien wijst op hetgeen het Hof met betrekking tot de kenmerken van arbeidscontracten en de waarborgen van duurzaamheid jegens de op contract aangeworven personeelsleden heeft overwogen in zijn arresten van 15 juli 1960, zaken 43, 45 en 48/59, von Lachmüller en anderen, en van 16 december 1960, zaak 44/59, Fiddelaar (Jurispr. 1960, blz. 965 resp. blz. 1117);

38 Overwegende dat luidens artikel 47 van de Regeling voor de andere personeelsleden de dienst van de tijdelijke functionaris bij overeenkomsten voor bepaalde tijd eindigt op het tijdstip in de overeenkomst bepaald, en bij overeenkomsten voor onbepaalde tijd na afloop van de in de overeenkomst vastgestelde opzeggingstermijn;

39 dat de eenzijdige opzegging van het arbeidscontract, welke in genoemde bepaling uitdrukkelijk is voorzien en bovendien door verzoeker is erkend ten tijde van zijn aanstelling, haar grond vindt in het arbeidscontract en dus niet verder behoeft te worden gemotiveerd;

40 dat in dit opzicht verzoekers positie wezenlijk verschilt van die van een statutair ambtenaar, zodat de grondslag ontbreekt aan de analogie welke de rechtvaardiging en de grens vormt van de verwijzing van artikel 11 van de Regeling voor de andere personeelsleden naar bepaalde artikelen van het Statuut;

41 dat tegen deze juridische beoordeling geen overwegingen zijn aan te voeren, die zijn afgestemd op de zogenaamde „prestatutaire" periode welke wordt gekenmerkt door de veralgemening van contractuele betrekkingen die in hun geheel bestemd zijn om later in het kader van het Statuut te worden geconsolideerd;

42 dat overwegingen van dien aard derhalve niet ter zake doen, daar het hier gaat om de beoordeling van de positie van een personeelslid die werd aangesteld voor een bijzondere taak van bij uitstek politiek karakter, zoals omschreven in artikel 2, sub c, van de Regeling voor de andere personeelsleden,

Het middel misbruik van bevoegdheid

43 Overwegende dat verzoeker ten slotte een aantal overwegingen naar voren brengt ten bewijze dat zijn ontslag is ingegeven door beweegredenen die vreemd zijn aan het belang van de dienst, en voor hem een „verkapte sanctie" vormde;

44 dat immers, ondanks de prijzende oordelen over zijn taakverrichting, die zijn neergelegd in notulen van de UDE-fractie en in aan hem gerichte stukken, de hoofdreden voor zijn ontslag zou zijn dat een post moest worden vrijgemaakt voor een tot deze fractie behorende afgevaardigde wiens mandaat niet was verlengd;

45 Overwegende dat verzoeker bij de aanvaarding van een functie met zeer bijzondere kenmerken, zoals die van algemeen secretaris van een fractie, zich bewust behoorde te zijn van de politieke factoren en ongewisheden die zowel bij zijn aanstelling als bij zijn later ontslag hebben voorgezeten;

46 dat bij de door hem tegen zijn voormalige werkgever aangevoerde grieven nergens blijkt van enige contractuele fout welke jegens hem zou zijn begaan door de fractie aan wier diensten hij was verbonden;

47 dat zijn ontslag evenmin als een „verkapte sanctie" mag worden aangemerkt, daar het slechts de uitoefening vormt van een contractueel recht dat partijen zich bij de afsluiting van het arbeidscontract hadden voorbehouden;

48 dat dit middel derhalve niet kan slagen;

49 Overwegende dat om al deze redenen zowel het beroep tot nietigverklaring van het in de brief van 12 maart 1968 bedoelde ontslag als het verzoek om vergoeding van immateriële schade moeten worden verworpen;

Ten aanzien van de kosten

50 Overwegende dat ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering de in het ongelijk gestelde partij in de kosten moeten worden verwezen;

51 dat verzoeker in het ongelijk is gesteld;

52 dat echter ingevolge artikel 70 van het Reglement voor de procesvoering de kosten, door de instelling ter zake van beroepen van personeelsleden der Gemeenschappen gemaakt, te haren laste blijven;

53 Overwegende dat het Hof (Tweede Kamer) bij beschikking van 28 april 1977 verzoeker heeft vergund kosteloos te procederen;

54 dat overeenkomstig artikel 76, paragraaf 5, van het Reglement voor de procesvoering moet worden bepaald dat de bedragen die ter zake van de kosteloze procedure zijn betaald, aan de kas van het Hof ten goede komen;

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede Kamer)

rechtdoende, verstaat:

1. **Het beroep wordt verworpen.**

2. **Elk der partijen zal haar eigen kosten hebben te dragen. Verzoeker zal de door het Hof ter zake van de kosteloze procedure voorgeschoten bedragen aan het Hof terugbetalen.**

Pescatore Mackenzie Stuart Touffait

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op achttien oktober negentienhonderdzevenenzeventig.

De griffier

A. Van Houtte

P. Pescatore

Waarnemend president van de Tweede Kamer